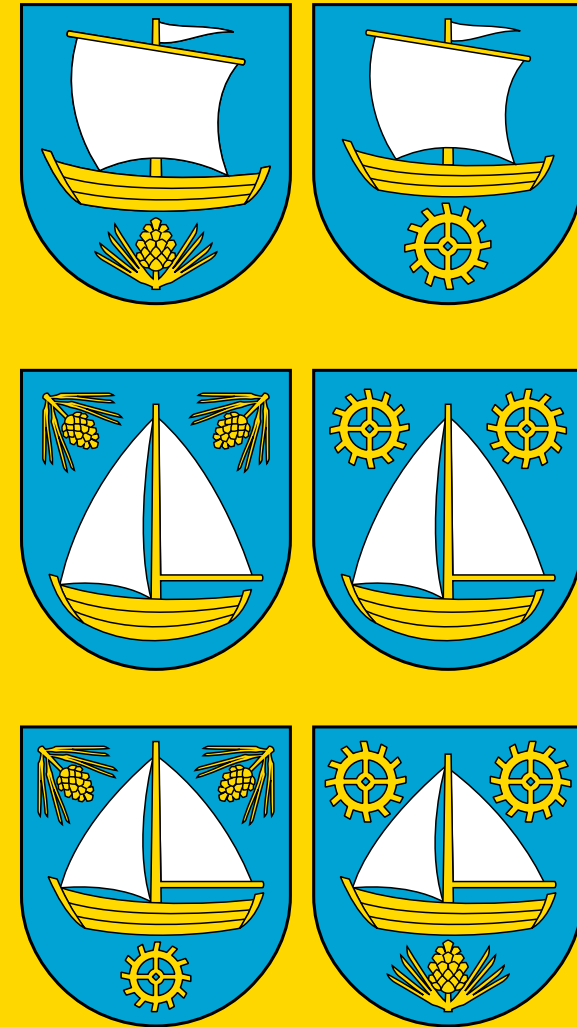

Propozycje nowego herbu gminy Ruciane-Nida

Kamil Wójcikowski

Ruciane-Nida 13.04.2026

Aktualny herb

Czy istnieje
obowiązek zmiany?

- Herb wyobraża żaglówkę, liść oraz sylwetę Zakładu Płyt Pilśniowych i Wiórowych
- Aktualny herb przyjęty w 1966 roku, tj. na długo przed powołaniem Komisji Heraldycznej (29 grudnia 1999)
- Jako taki może być legalnie używany bez opinii Komisji Heraldycznej
- Nie zmienia to faktu, że obarczony jest błędami i otrzymałby z pewnością opinię negatywną
- Brak pozytywnie zaopiniowanego herbu nie przynosi chwały, ale ponadto blokuje przyjęcie wszelkich innych insygniów herb wykorzystujących

Dlaczego aktualny herb wymaga zmiany?

Zasady heraldyki

- Wymóg zgodności herbów samorządowych z **zasadami heraldyki i miejscową tradycją historyczną** (Art. 3 ust. 2 Ustawy o odznakach i mundurach):
- **Zasady heraldyki:** głównie plastyczne kształtowanie herbów wpisujące się w kanon sztuki heraldycznej:
 - Względna prostota, wyobrażenia umowne
 - Czarna linia konturowa godeł i tarczy
 - Sześć kanonicznych tynktur (kolorów): dwa metale – złoto (żółty) i srebro (biały) oraz cztery barwy (zielony, błękitny, czarny, czerwony)
 - Alternacja heraldyczna (zasada kontrastu) – nie należy kłaść barwy na barwę i metalu na metal
 - Tarcza półokrągła u dołu, tzw. hiszpańska
 - Herb nie może mieć elementów zewnętrznych, m.in. napisów
- **Zgodność z miejscową tradycją historyczną:** herb powinien w pierwszym rzędzie nawiązywać do miejscowej historii, nie np. jedynie do walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
- Podstawowe zasady kształtowania herbów samorządowych: <https://www.gov.pl/web/mswia/zasady-tworzenia-herbow-flag-sztandarow-i-pieczeci-jednostek-samorzadu-terytorialnego-w-polsce>

Dlaczego aktualny herb wymaga zmiany?

Problemy aktualnego herbu

- Problemy natury plastycznej:
 - Brak konturu tarczy i niewłaściwy jej kształt
 - Brak konturów części godeł
 - Obecność napisu u góry
 - Zielony liść na niebieskim tle oraz żółty pas na białym tle łamiące zasadę alternacji heraldycznej
 - Wyobrażenie godeł chyba nieco zbyt uproszczone i schematyczne (choć to subiektywne odczucie)
 - Częściowe nakładanie godeł (żagiel na tle zakładu)
- Problemy natury symbolicznej:
 - Podnoszona m.in. w debacie publicznej kwestia czy sylweta nieczynnego i częściowo zrujnowanego zakładu może być symbolem miasta?
 - Ekspertci heraldycy zwracają uwagę, że sylweta fabryki nie jest klasycznym symbolem heraldycznym i mocno kojarzy się z emblematyką poprzedniej epoki (zob. Alfred Znamierowski, *Orzeł „piastowski” i fabryki – komunistyczna spuścizna w polskiej heraldyce miejskiej*)
 - Zważywszy, że w Puszczy Piskiej przeważa sosna, liść nie jest chyba jej poprawnym symbolem

W poszukiwaniu nowego herbu

Puszcza Piska
a historia
Rucianego-Nidy

- Herb musi wyływać z lokalnej historii
- Próba utrzymania dotychczasowej symboliki, o ile to możliwe
- Zakład Płyt Piłśniowych i Wiórowych już nie istnieje, ale od XIV wieku eksploatacja lasu i obróbka drewna jest mocnym akcentem lokalnej historii:
 - Drewno – surowiec w działających w okolicy hamerniach, smolarniach, wypalarniach węgla drzewnego, dziegciarniach, tartakach.
 - Inny dar puszczy – ruda darniowa, od której nazwa Rudczany, przekształcona do Ruciane.
 - W XVIII-XIX wieku Ruciane było gajówką i niewielką osadą leśną
 - Oprócz historycznego znaczenia dla miejscowej gospodarki puszcza to oczywiście ważny element krajobrazu.

W poszukiwaniu nowego herbu

Wykorzystanie
miejscowych wód
a historia
Rucianego-Nidy

- Drugi filar lokalnej gospodarki zarówno historycznie jak i współcześnie związany jest z miejscowymi wodami
- Teraźniejszość i najnowsza historia – turystyka związana z jeziorami i sporty wodne
- Historia dawniejsza – rybołówstwo i transport wodny oraz rzeka Nidka jako oś osadnicza:
 - Nida wzmiankowana jest po raz pierwszy jako wioska rybacka
 - Istniał tutaj młyn wodny napędzany nurtem rzeki Nidki, a wieś Nida założono w 1699 roku nad rzeką Nidką w miejscu wioski rybackiej i młyna.

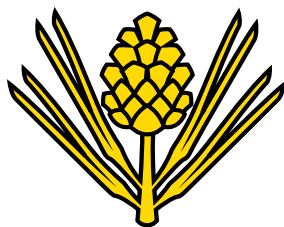

W poszukiwaniu nowego herbu

Propozycje nowych godeł

Puszcza Piska i gospodarka leśna

- Proponuje się jeden zbiorczy symbol w postaci **szyszki sosnowej z igłami**
- W założeniu ma symbolizować zarówno walory krajobrazowe jak i całość gospodarki leśnej, opisaną wcześniej

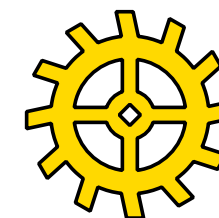
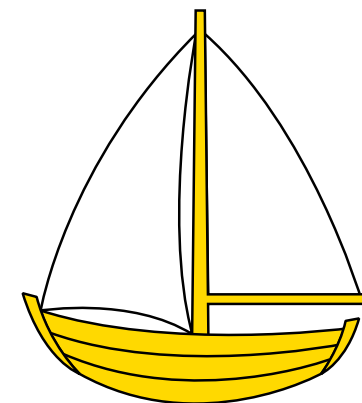
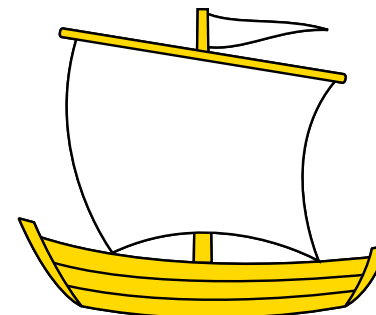

Motyw dodatkowy, nowy

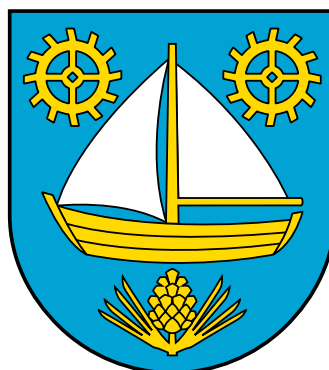
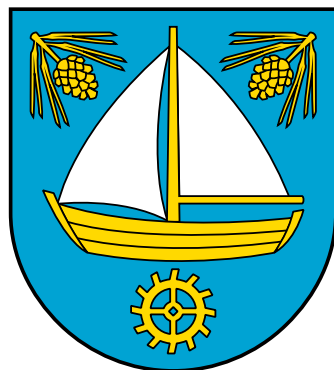
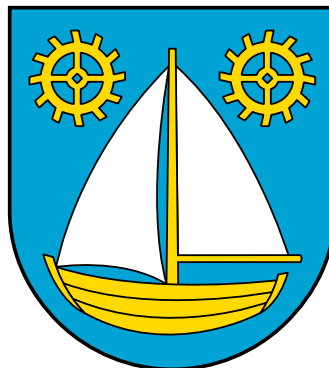
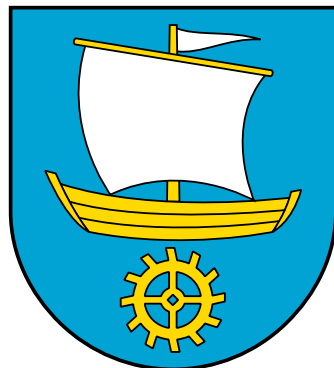
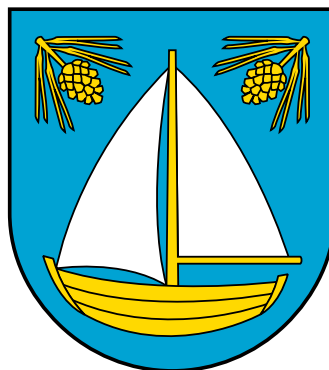
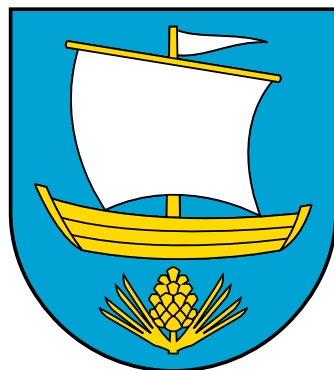
- Symbol **koła wodnego** – ważna część układu napędzającego dawniej lokalne zakłady jak hamernie i tartaki, a przede wszystkim młyn nad Nidką, przy którym rozwinęła się osada Nida

Gospodarka wodna

- Proponuje się, podobnie jak w starym herbie, wizerunek **żaglowej łodzi**
- Inaczej niż w starym herbie, proponuje się, aby była to dawna drewniana łódź rybacka (nacisk na historię)

Propozycje nowego herbu gminy

Gospodarka wodna (rybołówstwo, transport, turystyka) plus gospodarka leśna (zakłady przetwarzające drewno, te dawniejsze i najnowsze, wydobywanie rudy darniowej).

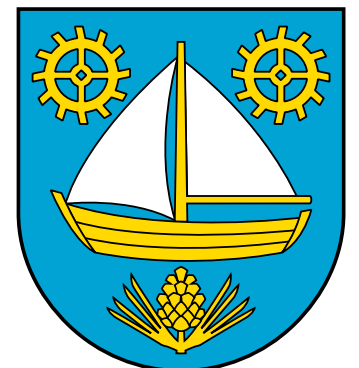
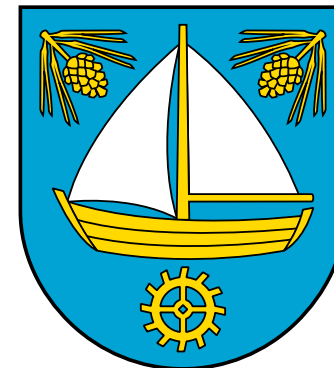
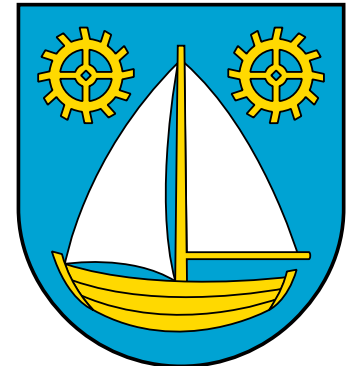
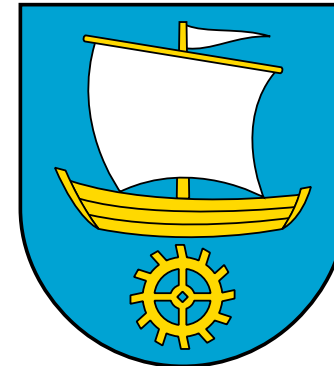
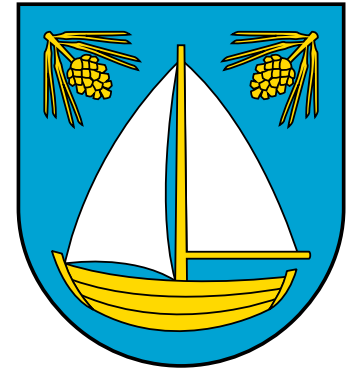
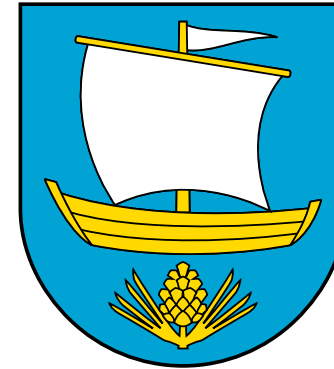
Gospodarka wodna (rybołówstwo, transport, turystyka) plus zakłady napędzane kołem wodnym (hamernie, tartaki i przede wszystkim młyn nad Nidką).

Połączenie wszystkich trzech powyższych motywów symbolicznych.

Barwa błękitna tła – kolejny akcent wskazujący na miejscowe wody.

Dalsze kroki

- Zebranie i odniesienie się do ewentualnych uwag, sugestii, życzeń
- Ustalenie ostatecznej wersji herbu
- Zredagowanie uzasadnienia merytorycznego wraz z zarysem historii Rucianego-Nidy
- Wystąpienie przez władze miasta i gminy o opinię do Komisji Heraldycznej, przekazanie Komisji projektów i części merytorycznej
- Naniesienie ewentualnych uwag Komisji
- Uzyskanie pozytywnej opinii Komisji
- Podjęcie uchwały ustanawiającej herb

Dziękuję za uwagę